

TUÝ LANG NGUYỄN VĂN TOÀN

TỤC CƯỚI HỎI MA CHAY CỦA NGƯỜI VIỆT NAM

THỌ MAI GIA LỄ

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

THỌ MẠI GIA LỄ

TÚY LANG NGUYỄN VĂN TOÀN

TỤC CƯỚI HỎI VÀ MA CHAY CỦA NGƯỜI VIỆT NAM

THỌ MẠI GIA LỄ

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

LỜI MỞ ĐẦU

Cuốn sách nhỏ này là nghi thức trong phong tục cổ truyền Thọ Mai Gia Lễ (tức tục tang lễ, ma chay của người Việt Nam), dẫn giải rõ ràng về cách áp dụng ngày giờ, cũng như những điểm xung hợp liên quan đến kẻ sống và người khuất theo quan niệm của người xưa, những thể thức, kể từ giờ phút người bệnh biến sắc diện bước sang thời kỳ hấp hối rồi lìa đời, đều được trình bày trong các chương, các mục để các bạn dễ dàng tìm hiểu thêm tục lệ của người xưa.

Sách được chia ra làm hai phần. Phần thứ nhất gồm 7 chương và phần thứ nhì gồm 4 chương như sau:

PHẦN NHẤT:

- Chương nhất: Quan niệm người xưa về tuổi sinh khắc của kẻ sống và người quá cố.
- Chương hai: Quan niệm về ngày giờ tốt cho mọi việc.
- Chương ba: Quan niệm về ngày giờ xấu theo ngày giờ, mùa, tuổi về xây cất, hôn, táng.
- Chương bốn: Quan niệm về Lục thập hoa giáp lý, Bát quái, Tứ đế, ngày giờ lợi hại.
- Chương năm: Quan niệm về Thần trùng và Trùng tang, liên táng, Thập nhị hoàng long.
- Chương sáu: Quan niệm về cách phụng dưỡng cha mẹ

Chương bảy: Quan niệm về biến tướng của người sắp chết và tìm hiểu bệnh nặng nhẹ.

PHẦN NHÌ:

Chương nhất: Luận về Tang phục (cho mọi người trong gia tộc)

Chương hai: Luận về Tang chế (thời gian chịu tang của mọi người thân tộc).

Chương ba: Luận về Tống chung (kể từ lúc hấp hối đến lúc đoạn tang).

Chương bốn: Luận về việc Cải táng (cải mã).

Tất cả nghi lễ, tục lệ đã có sẵn của người xưa để lại nêu lên tấm lòng hiếu thảo của con cháu báo đáp công ơn CHA MẸ, ÔNG BÀ, TỔ TIÊN của mình, đồng thời nhắc nhở con người đừng bao giờ bỏ quên cội rễ.

Cuốn sách này có phần hữu ích ở khía cạnh trình bày cách bảo tồn luân thường, tục lệ và đạo lý cổ truyền của người xưa, nên soạn giả không ngại ngừng sắp đặt lại cho thêm phần dễ hiểu để cống hiến độc giả bốn phương.

TÚY LANG

Nguyễn Văn Toàn

PHẦN THỨ NHẤT

CHƯƠNG NHẤT

**QUAN NIỆM NGƯỜI XƯA VỀ TUỔI SINH KHẮC
CỦA KẺ SỐNG VÀ NGƯỜI ĐÃ QUÁ CỐ**

- A) Bảng Lục Thập Hoa Giáp Tý và Cung Phi của Tam Nguyên
- B) Quan niệm về Ngũ Hành
- C) Quan niệm về Bát Quái
- D) Quan niệm về Thiên Can
- E) Quan niệm về Địa Chi
- F) Quan niệm về Tháng
- G) Quan niệm về Ngày
- H) Quan niệm về Giờ

A) Bảng lục thập hoa giáp nằm trong tam nguyên đồ

Bảng LỤC THẬP HOA GIÁP TÝ theo Ngũ Hành và cung Bát Quái, mặc dầu từ Giáp Tý này qua Giáp Tý khác.

Về việc Hôn nhân, Tang lễ thì Ngũ Hành cũng giống như nhau, nhưng cung Bát Quái lại thay đổi theo mỗi nguyên là sáu mươi năm (60) khác nhau, để hiểu quan niệm của người xưa về việc Kỵ và Hợp cho kẻ Sống cũng như kẻ Chết, cung BÁT QUÁI được coi là cung PHI. Liên quan đến cả việc đặt Hướng Âm Phần (mồ mả).

Muốn rõ ràng chúng ta chia LỤC THẬP HOA GIÁP TÝ ra làm ba thời kỳ khác nhau, mà mỗi thời kỳ là 60 năm, lấy năm GIÁP TÝ bắt đầu và tận cùng là năm QUÝ HỢI. Mỗi thời kỳ 60 năm gọi là một NGUYÊN và ba Nguyên (Thượng, Trung, Hạ) hợp lại thành một hội 180 năm như sau:

1. Thượng Nguyên (1864-1923)

2. Trung Nguyên (1924-1983)

3. Hạ Nguyên (1984 - 2043)

Dưới đây là bảng lập thành TAM NGUYÊN đã ấn định các cung Bát Quái và Ngũ Hành, không thay đổi như sau:

**1. Thượng Nguyên kể từ năm 1864 đến năm 1923,
Giáp Tý đến Quý Hợi.**

Dương lịch	Tuổi âm lịch	Ngũ Hành	Cung Bát Quái	Cung Phi	
				Nam	Nữ
1864	Giáp Tý	Kim	Chấn	Nam Khảm	Nữ Cấn
1865	Ất Sửu	Kim	Tốn	Nam Ly	Nữ Càn
1866	Bính Dần	Hỏa	Khảm	Nam Cấn	Nữ Đoài
1867	Đinh Mão	Hỏa	Càn	Nam Đoài	Nữ Cấn
1868	Mậu Thìn	Mộc	Đoài	Nam Càn	Nữ Ly
1869	Kỷ Tỵ	Mộc	Cấn	Nam Khôn	Nữ Khảm
1870	Canh Ngọ	Thổ	Ly	Nam Tốn	Nữ Khôn
1871	Tân Mùi	Thổ	Khảm	Nam Chấn	Nữ Chấn
1872	Nhâm Thân	Kim	Khôn	Nam Khôn	Nữ Tốn
1873	Quý Dậu	Kim	Chấn	Nam Khảm	Nữ Cấn
1874	Giáp Tuất	Hỏa	Càn	Nam Ly	Nữ Càn
1875	Ất Hợi	Hỏa	Đoài	Nam Cấn	Nữ Đoài
1876	Bính Tý	Thủy	Cấn	Nam Đoài	Nữ Cấn
1877	Đinh Sửu	Thủy	Ly	Nam Càn	Nữ Ly
1878	Mậu Dần	Thổ	Khảm	Nam Khôn	Nữ Khảm
1879	Kỷ Mão	Thổ	Khôn	Nam Tốn	Nữ Khôn
1880	Canh Thìn	Kim	Chấn	Nam Chấn	Nữ Chấn
1881	Tân Tỵ	Kim	Tốn	Nam Khôn	Nữ Tốn
1882	Nhâm Ngọ	Mộc	Ly	Nam Khảm	Nữ Cấn

Dương lịch	Tuổi âm lịch	Ngũ Hành	Cung Bát Quái	Cung Phi	
				Nam	Nữ
1883	Quý Mùi	Mộc	Càn	Nam Ly	Nữ Càn
1884	Giáp Thân	Thủy	Khôn	Nam Cấn	Nữ Đoài
1885	Ất Dậu	Thủy	Chấn	Nam Đoài	Nữ Cấn
1886	Bính Tuất	Thổ	Tốn	Nam Càn	Nữ Ly
1887	Đinh Hợi	Thổ	Cấn	Nam Khôn	Nữ Khảm
1888	Mậu Tý	Hỏa	Càn	Nam Tốn	Nữ Khôn
1889	Kỷ Sửu	Hỏa	Đoài	Nam Chấn	Nữ Chấn
1890	Canh Dần	Mộc	Cấn	Nam Khôn	Nữ Tốn
1891	Tân Mão	Mộc	Ly	Nam Khảm	Nữ Cấn
1892	Nhâm Thìn	Thủy	Khảm	Nam Ly	Nữ Càn
1893	Quý Ty	Thủy	Khôn	Nam Cấn	Nữ Đoài
1894	Giáp Ngọ	Kim	Ly	Nam Đoài	Nữ Cấn
1895	Ất Mùi	Kim	Khảm	Nam Càn	Nữ Ly
1896	Bính Thân	Hỏa	Khôn	Nam Khôn	Nữ Khảm
1897	Đinh Dậu	Hỏa	Chấn	Nam Tốn	Nữ Khôn
1898	Mậu Tuất	Mộc	Tốn	Nam Chấn	Nữ Chấn
1899	Kỷ Hợi	Mộc	Cấn	Nam Khôn	Nữ Tốn
1900	Canh Tý	Thổ	Càn	Nam Khảm	Nữ Cấn
1901	Tân Sửu	Thổ	Đoài	Nam Ly	Nữ Càn
1902	Nhâm Dần	Kim	Cấn	Nam Cấn	Nữ Đoài
1903	Quý Mão	Kim	Ly	Nam Đoài	Nữ Cấn